

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

..... APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:	
Pe un an	100 Lei
Pe jumătate de an	50 "
Pe un pătrar de an	25 "
Un număr	2 Lei.
Pentru străinătate pe un an	150 Lei.

Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserțiuni se trimit administrațiunii „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.

Prețul inserțiunilor:
Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 90 Lei, până la 200 de cuvinte 120 Lei, de aci în sus 150 Lei

Nr. 2629 E. 1925.

Progres și Creștinism.

CIRCULAR

cătră

On. Oficii parohiale din eparhia ort. rom. a Caransebeșului.

Ministerul Cultelor și Artelor ne cere sub Nr. 28824/1925 să-i comunicăm urgent, dacă parohiile din dieceza noastră, care au stat sub ocupație sârbească în anii 1918 și 1919, au ceva de primit dela statul iugoslav sub titlul de orice fel de despăgubire materială.

Drept aceea On oficii parohiale, pe cari le privește, să ne raporteze fără zăbavă, ce despăgubire au să primească parohiile dela statul iugoslav în urma pagubelor suferite în timpul ocupațiunii sârbești din anii 1918 și 1919, ca să putem satisface actului de mai sus al Ministerului Cultelor și Artelor.

Caransebeș în 9 Iunie 1925.

Episcopul diecezan:

Dr. Iosif Tr. Badescu

Nr. 2686 E. 1925.

Cătră

On. Oficii parohiale din eparhia ort. rom. a Caransebeșului.

On. Oficii parohiale, pe cari le privește, să someze pe arendașii sesiunilor parohiale reduse și vacante, cari au rămas în restanță cu rate de arendă, ca fără amânare să le trimită la Cassa diecezană, căci la caz contrar vor fi împrocuați, cauzându-li-se spese.

Caransebeș în 11 Iunie 1925.

Episcopul diecezan:

Dr. Iosif Tr. Badescu

În toate Statele culte, societățile intelectuale lucrau pentru nobilitarea tuturor obicejurilor. Așa s'au suspendat torturile elevului mediu pentru crime și prepusuri. Prisonierii de război se tratează ca și ostașii proprii. Intemnițații au drept la locuință și hrană bună, căci, de altfel fac greva foamei. Și, de altfel, în societatea omenescă nu să mai face deosebire de stăpâni și slavi. Societățile de asigurare, de binefacere și îngrijesc pentru tineri și bătrâni, sunt de regulă obiect de discuție și program de candidare pentru fiecare politician. Ba umanitatea merge și mai departe, că se creiază societăți și pentru animale, pentru a le feri și scuti de barbaria cutărui stăpân fără de inimă.

Astăzi întreaga lume caută, prin reprezentanții săi, în nenumărate conferințe, modalitatea, cum s'ar putea crea o pace generală.

Toate acestea înseamnă cu drept cuvânt un mare progres și creștinismul adevărat îl va întâmpina cu mare bucurie. În fața acestor progrese netăgăduite, la cari a ajuns geniul omenesc prin muncă și hărnicie, trebuie, ca creștini adevărați să ne punem însă numai decât și întrebarea: corespunde cultura aceasta progresată și spiritului lui Christos? Căci câte contraziceri nu arată doară lumea modernă cu toate isbânzile sale! Deosebirile de stare au fost casate prin lege, dară de fapt ele există și mai departe. Dacă înainte nobilimea, a fost atotputernică azi e capitalul. Proprietățile mari dispar, dar se ivesc felurite trusturi. O luptă mare s'a iscat între negoț, industrie și agricultură. Și dacă pacea

externă e mai susținută de către Liga Națiunilor, apoi pacea internă e vecinic turburată de către socialiști, anarhiști și comuniști.

Potentatii țărilor — fie monarchie, fie republică — nu mai sunt siguri de viață. Și peste tot și pretutindeni, să ridică, ca o mână nevăzută, lojele francmasonerie ale liber-cugetătorilor, cari calcă totul în picioare, dacă află rezistență în promovarea ideilor lor. Invențiile tehnice le întrebunțează și criminalii pentru scopurile lor, cari în urma pedepselor de tot umane, devin tot mai îndrăzneți. Cu frică așteptăm vremea, când nu numai războiul, ci și criminalii vor arunca din aeroplane bombe asupra caselor noastre pașnice. Telegraful și telefonul nu întotdeauna urmăresc pe delinquent, ci de multe ori îl avizează că e urmărit.

Și oare presa propovăduiește numai știință și civilizațiune, și nu și răutate și moralitate? Dacă legea, de regulă, ocrotește interesele individuale, apoi de multe ori oprește multe intențiuni și măsuri bune contra înșălătorului rafinat. Artele caută să influențeze zilnic în mod edificător asupra simțimentelor omenești, dară aduc și încurcă în ordinea morală. Luxul îndulcește sute de poftes, produce însă alte mii în loc. În toate părțile se produce atâta avuție și cu toate aceasta lume e tot mai săracă.

Se predică egalitate, frățietate și libertate, lupta de clasă și-a ajuns însă apogeul. Principiul radical de naționalitate aduce tot atâta pagubă, după cum aduce folos iubirea de patrie. Scurt zis, noi ne jucăm, cu o sabie cu două tăiușuri și ne otrăvim cu leacuri, în loc să ne vindecăm cu ele. Condamnăm lumea trecută, fără de a îmbunătăți pe cea de acum și a o face mai fericită. Lumea de azi, are fără îndoială, ceva mai mult: e semeață fără măsură. Dară îi și lipsește ceva: stima față de autoritate. Ce ar zice Christos la toate acestea? Nu ar zice către cei obraznici ca și atunci: *„Învățați-vă dela mine, că sunt blând și smerit cu inima?”* Și tuturor, cari slujesc lui Mamon, nu li-ar repeți: *„Ce-i folosește omului de-ar dobândi toată lumea, iar sufletul și-l-ar perde?”*

Da, ce ne ajută tot progresul în știință, artă și industrie, dacă nevoia sufletească nu se curățește? Ne oprește oare cultura de a ajunge la mântuire? Sigur că nu! Ne oprește însă semeția, ușurătatea și nesupunerea. Trebuie să ne

silim de a aduce toate progresele în deplină concordanță cu umilința și supunerea față de poruncile lui Dumnezeu. De abea atunci cultura ar aduce și binecuvântare. Nu e deloc numai obiceiul predicatorului, dacă zice totdeauna, că umilința e rădăcina tuturor virtuților. Aceasta e mai mult înțelepciunea vieții. Numai cel umilit și supus lucrează desinteresat pentru binele omenească. Cine se face pe sine însuși idol de închinare, acela nu face progrese în cultură, ci numai zarvă între oameni, deoarece fiecare are „drept” la egoismul său. Tocmai aceasta, însă, combate creștinismul. El nu voește dragoste și ură egoistă. Creștinismul poruncește: Iubește pe aproapele tău ca însuși pe tine. Și cu aceasta se pune în serviciul obștesc.

„Dreptul” său e mărginit de către Dumnezeu și nu are să se lărgească în paguba aproapelui nici măcar pentru nimicirea dușmanului personal. Nu e principiul acesta creștinesc prielnic răspândirii culturii? Nu e cu puțință doară să fie fiecare stăpânul pământului, ci numai acela, care ne dă nouă tuturor, de o potrivă, putere și talent spre muncă, iară muncii ispravă și binecuvântare — Dumnezeu — cel Atotdrept și Atotputernic.

Noi cei ce suntem slavii întâmplării, plini de patimi și de poftes nedrepte, nu vom putea avea progrese adevărate, dacă nu vom începe lucrurile cu Dumnezeu. Aceasta vom nimeri-o mai bine și mai potrivit atunci, când vom urma sfaturilor Mântuitorului.

Iisus Christos, în predica sa de pe munte, și-a desfășurat programul său social și bogat. Cine ar putea dovedi că acest program stânjenește progresul în descoperiri noi sau întunecă cultura?

Până când se va duce lupta contra creștinismului, nici un progres nu-și va arăta foloasele sale. Fără de spiritul lui Christos, ori și ce înaintare e numai muncă zădarnică. Stăpânirile pământești se îndușmănesc fără întrerupere. Numai stăpânirea cerească poate să le cuprindă pe toate, având devisa: Un domn, o credință, un Dumnezeu și Tatăl al tuturor. Aceasta e legătura, care leagă pe toate popoarele culte spre aceeași țintă — mântuirea vecinică. E curios lucru, de ce omenirea nu voește să înțeleagă aceasta și tot așteaptă pacea dela politică și lupta de interese.

S'au format fel-de-fel de internaționale roșii, verzi, albe ș. a., uitând de internaționala cea adevărată — biserica — care primește sub ocrotirea să de atâta vreme pe fiecare, care-i cere ajutorul său. Că s'au întâmplat cazuri, când reprezentanții bisericii n'au lucrat bisericeste, e adevărat, dară tot așa de adevărat e, că și reprezentanții puterii lumești, poate încă de mai multe ori, au fost conduși numai de interese egoiste, fără însă ca prin această să se condamne toate instituțiunile de stat. Ar fi o critică prea aspre și nedreaptă, când s'ar scoate numai faptele cele rele în evidență.

Progresul nici nu duce totdeauna la cultură. Căci după cum lipsa de civilizațiune e un barbarism, așa există și un barbarism al culturii, care nimicește totul. Dară, mai ales pe ogorul larg al credinții, mulți progresiști civilizați cearcă să înlătore așezămintele sfinte ale bisericii noastre și să le înlocuească cu dogme mai moderne cari desrâdică obligațiunile individuale ale omului față de creatorul său. Căci zic ei, dogmele bisericesti sunt prea primitive, încât să mai fie cineva azi în stare să creadă în ele.

Lumea să învâрте așa prea iute și mulți sunt cuprinși apoi de ameteți grele, făcând salturi prea mari în progresul vremii, din cari nu să vede o cultură progresată, ci un progres alarmant.

„(Bis. Ort. Rom.)“

Pr. Gh. Negură

Bucovina

Organizarea bisericii ortodoxe române.

Raportul prezentat Senatului de către P. S. Sa Episcopul Lucian al Romanului.

(Continuare)

Chiemarea bisericii în zilele noastre.

Cu toată defectiunea dela 1700, biserica ortodoxă română a rămas una și nedespărțită și cuprinde întreg poporul românesc din România-Mare.

Biserica ortodoxă este cea mai conservatoare în ce privește învățăturile de credință în toată curățenia lor; precum a afirmat-o aceasta trimisul arhiepiscopului din Upsala, profesorul de teologie Herman Neander, într'o ședință a Sf. Sinod din toamna trecută, dar este cea mai națională și cea mai democratică, căci biserica ortodoxă este biserica poporului român, iar poporul român alcătuiește Statul unitar al României-Mari.

Biserica ortodoxă română este sufletul corpului național prins în granițele sale naționale. Statul român

va fi puternic și fericit, când sufletul lui va fi sănătos.

Dacă rolul bisericii ortodoxe în scurgerea vremilor a fost de o importanță incontestabilă în ce privește dezvoltarea și conservarea conștiinței naționale, acum după întregirea neamului, chemarea ei devine indispensabilă și de o însemnătate covârșitoare pentru refacerea sufletească a societății.

Pe urma deprinderilor rele din timpul războiului, când vieța și averea deaproapelui par lucruri fără pret, când adeseori ești silit să distrugi pentru a te apăra, când egoismul individual și colectiv ajunge lege, conștiința morală a omului a pierdut mult din sensibilitatea ei. Nu vi se pare că deodată cu glonte, care a părăsit arma pentru a răpune vieța deaproapelui, a zburat din sufletul omului și sentimentele de iubire, de dreptate și de bunătate față de semenii săi?

De aceea trăim astăzi în atmosfera sufocantă a unui materialism brutal, în care indivizi și clase sociale se războiesc pentru acapararea de bunuri materiale. Epocile de materialism pentru civilizația și cultura unui popor sunt epoci negative. Când se înalță palate particulare somptuoase, iar edificiile publice: bisericile, școlile, ministerele, tribunalele, spitalele, căminurile, sau ne lipsesc, sau cele existente sunt neincăpătoare și într'o stare deplorabilă, trăim o epocă de decadență.

Statul român însă, spre a-și putea îndeplini misiunea civilizatorie aci la gurile Dunării, are lipsă de o atmosferă de idelism curat, creator de personalități morale și de opere durabile.

Această lucrare de nivelare a divergențelor dintre clasele sociale, de pacificare a sufletelor desechilibrate, această operă de dreptate socială n'o poate înfăptui decât biserica prin introducerea învățăturilor evanghelice în toate arterele organismului social.

Celui ce aleargă cu nesăț după averi materiale și vrea să le dobândească prin orice mijloace și cât mai în grabă, biserica îi strigă: — „Nebune, în astă noapte vor cere sufletul tău și cele ce ai agonisit cui vor fi?“, și-i admoniază zicându-i: „Ce-i va folosi omului de va câștiga lumea întreagă și își va pierde sufletul său“, va să zică sufletul prețuiește mai mult decât lumea întreagă cu toate frumusețile și bogățiile ei.

Pe cel mândru îl înfruntă, pe cel blând și smerit îl înalță; biserica propovăduiește cea mai curată dragoste între frați și sfătuiește pe toți să se resemneze în fața fatalităților istorice.

Sancțiunile judecării divine.

Sancțiunile insuficiente ale justiției lumești, biserica le potențează prin sancțiunile judecării divine, absolut drepte și eterne, pe care le resimt în conștiința lor chiar și aceia cari se prefac a nu le recunoaște. Iată cum biserica din organ al mântuirii sufletești ajunge un factor de educație cetățenească și cel mai eficace instrument de consolidare al Statului.

Firul de sămânță la început mic cât grăunțele de muștar, a crescut mare prefăcându-se în arbore uriaș, între crengile căruia află locaș toate păsările cerului. Acest arbore uriaș, sub crengile căruia fiecare cetățean

găsește adăpost, liniște, mulțumire și recreare sufletească este biserica ortodoxă. Penru ca această biserică să poată înlăptui complexul întreg de probleme, pe cari vieața și Statul modern i-le încredințează, evident că în acțiunea ei, pe lângă ajutorul nelimitat al Statului și pe lângă recunoașterea suveranității lui, biserica are lipsă de independență și libertate.

O independență de inițiativă și o libertate de acțiune, iată autonomia pe care o revendică biserica ortodoxă română. Nimenea să nu fie ispitit a crede sau a confunda această autonomie cu tendința de separațiune, sub orice formă, teritorială sau sufletească; o astfel de autonomie ar duce la separațiunea bisericii de Stat și în contra unei astfel de autonomii, noi conducătorii bisericești, cari ne inspirăm din credințele și din aspirațiunile masselor populare, am protesta cu toată energia sufletului nostru. A încerca să despartă sufletul de corp, biserica ortodoxă română de Statul român, ar însemna să atentezi la însăși vieața poporului și a Statului român. Noi vrem o biserică liberă într'un Stat independent cu sprijin și cu încredere împrumutată.

Economia proiectului de lege.

Una dintre preocupările principale și constante a guvernelor României întregite a fost crearea unei legi de organizare unitară a bisericii ortodoxe române, care în momentul unirii politice avea patru regimuri deosebite. Stăruința celor cu cădere a alcătui proiectul legii de organizare unitară și fazele prin care a trecut această chestiune, sunt pe larg arătate în capitolul II din documentata expunere de motive a d-lui ministru de culte Al. Lapedatu. Timpul a nivelat deosebirile de vederi și de concepții, iubirea de neam și de țară a înlăturat neîncrederea dintre frați, iar dragostea față de biserică strămoșească a apropiat și a înfrățit sufletele în așa măsură, încât legea care vi se prezintă spre votare este rodul înțelepciunii patriotice și a dragostei frățești a tuturor factorilor chemați la conducerea armonică, clerici și mireni deopotrivă.

În art. 22 din Constituțiune se fixează situația bisericii ortodoxe, care este și rămâne neatârnată, autocefală în afară și dominantă în lăuntru țării, având organizație unitară cu participarea elementelor ei constitutive, clerici și mireni, și având dreptul de a-și reglementa, conduce și administra, prin organe proprii și sub controlul Statului, toate chestiunile sale religioase, culturale, fundamentale și epitropești.

Pe temelia acestor principii este clădit mărețul edificiu al autonomiei bisericești din legea prezentă. În cadrele autonomiei, clădite pe cele mai largi baze ale sinodalității, conducerea în biserică este rezervată ierarhiei, de sus până jos; ierarhia prezidează, inițiază, conduce, decide și execută, în chestiuni dogmatice și canonice în mod suveran; în chestiuni culturale, fundamentale și administrative cu participarea și conducerea elementului mirean.

Unitatea de conducere este garantată prin organele guvernării centrale: 1. Sfântul sinod, suprema autoritate centrală în chestiuni dogmatice și canonice

pentru biserica întreagă; 2. Congresul național bisericesc, cea mai înaltă corporațiune reprezentativă și deliberativă pentru toate chestiunile culturale, fundamentale, filantropice și epitropești; iar ca organe executive ale acestor înalte corporațiuni centrale sunt: a) Consiliul central bisericesc compus din câte trei reprezentanți a fiecărei mitropolii (1 cleric și 2 mireni), aleși de congresul național bisericesc și b) Eforia Bisericii ortodoxe pentru administrarea fondului general bisericesc și pentru conducerea tuturor afacerilor economice și financiare ale bisericii întregi. Eforia are în frunte un directoriu compus din trei membri, dintre care unul numit de Ministerul Cultelor în înțelegere cu Ministerul de Finanțe, iar doi aleși de către congresul național bisericesc (1 cleric și 1 mirean).

Unitatea de organizare este asigurată prin uniformitatea organelor — reprezentative și executive — ale tuturor părților constitutive: parohie, protopopiat și eparhie; această unitate de organizare reese și din modul de constituire și de funcționare a acestor organe reprezentative și executive cu aplicarea principiului electiv constituțional și a principiului de participare a elementului mirean, în proporție de 1/3 clerici și 2/3 mireni, în toate corporațiunile reprezentative și deliberative ale bisericii; această unitate de organizare mai este garantată și prin uniformitatea de constituire și funcționare a instanțelor disciplinare și judecătorești pentru clerici, cu trei instanțe: 1) Consistoriul spiritual eparhial; 2) Consistoriul spiritual mitropolitan de pe lângă cele trei mitropolii istorice (București, Iași și Sibiu) ca instanță de apel și 3) Consistoriul spiritual central de pe lângă Sfântul Sinod, ca instanță de recurs și pentru asigurarea unității de jurisprudență.

Ce este biserica?

Biserica este instituțiunea de origină divină, care spre deosebire de alte instituțiuni moderne, își trage puterea de vieață din învățăturile Evangheliei, și nu din păturile largi ale masselor populare. Obiectul activității sale fiind pogorârea în suflete a adevărului, a binelui și a frumosului, biserica devine un organism viu, militant, pururea activ, care păstrând temelia largă și solidă a adevărilor eterne, trebuie să îmbrățișeze toate problemele pe cari vieața în evoluția ei le scoate la suprafață și să întrebuițeze metodele cele mai potrivite pentru realizarea lor.

Iată pentru care motive legiuitorul în Constituțiunea bisericească prezentă, motivat de rezultatele îmbucurătoare dobândite mai ales în biserica ortodoxă din Transilvania, a făcut apel la colaborarea elementului mirean pentru promovarea intereselor morale, culturale și filantropice ale credincioșilor. Prin introducerea elementului mirean în corporațiunile reprezentative și deliberative ale Constituției bisericești, energia și puterea ei de acțiune se mărește, fără ca principiul ei ierarhic să sufere cea mai mică știrbire. Dacă bisericii ortodoxe române, mai ales acum după introducerea elementului mirean, nu i se poate aduce învinuirea că ar fi „clericată”,

ceace n'a fost nici odată, tot atât de puțin îndreptățită este obiecțiunea acelor cari zic că s'ar fi „laicizat“.

În alcătuirea logică și armonică a dispozițiilor din actuală lege de organizare, principiul ierarhic cu cel democratic își dau mâna fără să se împreune, se îmbrățișează fără să se amestece; peste autoritatea conservatoare a bisericii se revarsă suflul cald și înviorător al progresului și al libertății.

„Ca o piramidă puternică pe baze largi, așa se ridică organismul acestei autonomii, pe bazele cele mai late ale sinodalității, în treptata sa clădire, și un spirit blând, spiritul vechiu creștinesc, spiritul patriarhal, încălzește acest organism, de jos până sus, în culmea sa. Clerul și poporul, preoți și mireni, stau pe toate punctele în contactul cel mai intim unii cu alții și prin neconținută cooperare a acestor două elemente constitutive ale bisericii decurge întregul ei proces vital. În această autonomie vedem spiritul modern democratic cu spiritul vechiu creștinesc patriarhal, spiritul libertății cu spiritul autorității, spiritul progresului pe toate terenele cu spiritul unui conservatorism înțepenit în toate așezămintele nestămutabile ale bisericii — aici vedem toate aceste principii și direcțiuni la aparență atât de contrarii, într'o legătură atât de fericită, cum mai fericită nici nu s'ar mai putea închipui și cum ea de fapt nu se poate afla la nici o altă biserică“. (Al. Mocioni: Discurs rostit în congresul național bisericesc electoral din 17 Decembrie 1898).

Cum va fi aplicată.

În proiectul legii care vi se prezintă își află expresiunea fidelă statutul organic al bisericii ortodoxe române din Transilvania, anume în concepția genuină a marelui arhiepiscop și mitropolit Andrei Șaguna, deci cu lacunele întregite și cu scăderile indicate de experiența celor 70 de ani, îndreptate. Legea, care cuprinde principiile de organizare autonomă, este opera guvernului, iar statutul care arată modalitatea de aplicare a acestor principii, este lucrarea organelor bisericești; statutul face parte integrantă din lege, de aceea vi s'a prezentat împreună, ca prin votul d-voastre să-l investiți cu putere de lege și să devină astfel obligator pentru biserică întreagă. Legea în principiile ei de baza și în formele de aplicare constituie un progres remarcabil față de toate legile similare din trecut. Dar nu litera legii, care omoară, ci spiritul ei care vivifică, garantează bonitatea unei legi. Acest adevăr stă mai ales de legea bisericească care țintește la refacerea sufletelor, deci cei chemați să-i dea viață, prin aplicarea ei, trebuie în sufletele lor să aibă taria de credință și zelul de propovăduire al Apostolilor, gata a se jertfi oricând pentru triumful adevărului. Răspunderea pentru soarta viitoare a bisericii ortodoxe române cade cu greutate în primul rând asupra ierarhiei și apoi asupra colaboratorilor mireni, chemați la muncă în via Domnului. Deodată cu sufragiile d-voastre pentru această lege, implor și harul lui Dumnezeu asupra țării românești și asupra bisericii ortodoxe române.

(Sfârșit.)

Pavel și Luca

Pavel, solul Domnului către păgâni, se plimbă cu ciracul său Luca prin Atena, capitala țării grecești și Pavel era grav și trist, căci sufletu'i era mâhnit de a vedea printre poporul acela înțelept și artist mulțimea de temple și altare ridicate întru slava idolelor, atâtea semne ale superstiției.

Dar era tăcut și întristat, iar Luca recunoscându-gândurile apostolului și mergea lângă el în tăcere. Astfel ajunseră iar la un altar, și fața apostolului se însenină și se înveseli.

Atunci Luca se miră și zise:

— Citește înscricțiunea de pe el!

Și Luca citi cuvintele:

„Zeului necunoscut“.

Atunci Pavel răspunse și zise:

— Vezi tu, Luca, nici chiar în rătăcire și întuneric adevărul nu se pierde de tot! Stă ascuns și doarme și așteaptă chemarea și raza de lumină care să'l deștepte.

După aceea se duseră amândoi în piață și Pavel le vorbi Atenenilor despre cel necunoscut și mulți deveniră credincioși iar alții ziseră:

— Vrem să te mai auzim și de acum înainte!

Fr. A. Krumacher

Aforisme.

De A. Moaca.

Razele soarelui sunt și bine- și rău-făcătoare după măsura lor de aplicare.

*

Nizuește-te, ca bilanțul vieții tale să nu-l inchei cu pierdere.

*

Când se face vre-unul, că nu te vede, fi sigur, că n'are lipsă de tine.

*

Nu invidia pe cel cu nervi tari, ci pe cel cu ei slabi, dar disciplinați.

*

Așa nu se rupe unde e mai subțire, ci unde e mai coaptă.

*

Tinde din om civilizată, ce ești, să devini om cult.

*

Așa e lumea, că ce astăzi preamărește, mânc terfelește.

*

Mulți dintre cei ce tot critică, o fac, pentru a-și acoperi propria lor slăbiciune.

Ș T I R I

Personale. PP. SS. LL. Episcopul nostru diecezan Iosif și Arhiereul nostru Filaret au călătorit Vineri în 12 Iunie a. c. la Sibiu, unde vor lua parte la actul hirotonirei nou alesului episcop al Aradului, Dr. G. Comșa.

Rusaliile în Caransebeș. În prima zi de Rusalii la sf. liturgie a pontificat însuși P. S. Sa Episcopul diecezan Iosif, cu asistența: protopresbiterului A. Ghidiu, a preoșilor Dr. P. Barbu, R. G. Ancușa, G. Noaghea, F. Pop, L. Cornean, P. Bancea și a diaconilor I. Medelean și M. Ienea. La sfârșitul liturgiei s'a săvârșit vecernia mare, cetindu-se rugăciunile de însuși P. S. Sa.

A doua zi a pontificat P. S. Sa Arhiereul nostru Filaret, asistat fiind de protopresb. A. Ghidiu, de preoții R. G. Ancușa, Teod. Șandru, F. Pop, P. Vuc și P. Bancea și de diaconii I. Medelean și M. Ienea.

După sf. liturgie poporul credincios, care era adunat în număr foarte frumos, în frunte cu preoțimea celebrantă a ieșit cu litia la crucea din „Dealul Crucii”, unde sa săvârșit sfințirea apei și s'au cetit rugăciunile pentru îmbelșugarea roadelor pământului. La litie au luat parte și P. S. Sa Episcopul diecezan Iosif.

† **Protopresbiterul în retragere Alexandru Popoviciu** din Mărcina, după o activitate rodnică dezvoltată pe teren bisericesc, a răposat în Domnul Miercuri în 10 Iunie a. c. Transmitem membrilor familiei înduioșate condoleanțele noastre.

† **Gheorghe Dima.** Unul dintre cei mai iluștri fi ai neamului: maestrul Gheorghe Dima, profesorul de muzică, cu renume dela liceul nostru ortodox din Brașov și directorul Conservatorului din Cluj, cel ce a fost o glorie a neamului românesc, a adormit în Domnul în etate de 77 ani.

Înzestrat cu un rar talent artistic și cu o putere de muncă până la adânci bătrânețe, el este creatorul muzicii clasice românești, pedagogul și îndrumătorul a zeci de generații pe terenul muzicii artistice naționale.

Opera, ce rămâne în urma lui e atât de vastă și bogată, încât formează un adevărat tezaur național.

Fie-i memoria binecuvântată!

Monumentul eroilor din Banloc, s'a sfințit cu mare solemnitate la „ziua eroilor” din anul acesta. Actul sfințirii s'a săvârșit de cătră P. O. D. protopresbiter Augustin Ghilezan, asistat fiind de preoții din localitate și încă de alți 4 preoți din jur. Din partea autorităților civile au luat parte: prefectul județului Timiș Torontal, dl Dr. I. Coste și primpretorul I. Selegian, apoi numeroși oaspeți — intelectuali și țărani — din comunele învecinate.

După stropirea monumentului cu aghiasmă, păr. protopresbiter A. Ghilezan a cuvântat despre vitejia și jertfa eroilor și a îndemnat pe credincioși să păstreze cu cinste amintirea eroilor, cari nu sunt numai ai unui

sat, ci ai unui neam întreg. A vorbit apoi dl prefect Dr. I. Coste, arătând, că România Mare a răsărit și s'a încheșat din sângele și jertfa eroilor, cu a căror morminte e presărata întreaga țară. (Pr. Tib.)

† **George Bănuțiu,** licențiat în litere și filozofie, artist la Teatrul național din Cluj și-a dat sufletul în mâinile creatorului în vârstă de abia 26 ani, lăsând în urma sa părinți, soție, rudenii și prieteni nemângăiați. De acest tânăr iubitor de neam, de acest fiu talentat al Banatului se lega mare nădejde, pe care nemiloasa moarte a strivit-o, stângându-i viața înainte de vreme. Mulțimea, ce l-a însoțit la locul odihnei de veci, a fost expresiune vie a simțemintelor, pe cari i le-au pătrat toți, câți l-au cunoscut. În fața mormântului rece, acoperit cu flori și lacrimi îi zicem:

Odihnească în pace!

Moartea „apostolului”... În Londra a încetat din viață un așa zis „apostol” al raționalismului, *George Whale*, prezidentul asociației presei raționaliste. La centenarul nașterii lui Huxlei, apostol al transformismului, asociația a dat un mare banchet, după care avea să urmeze balul. La desert *George Whale* a pronunțat o violentă cuvântare împotriva creștinismului... Imediat după ce s'a așezat la locu-i, vorbitorul s'a rasturnat pe spate, turburându-i-se ochii, rânjindu-i-se gura... și a expirat. Invitații au rămas profund impresionați și balul s'a contramandat. Moartea lui *Whale* ar putea da de gândit și altor ate.

Comuna noastră bisericească Birda, sprijinită de organele administrative, cât și ajutorată de comuna politică de acolo, a fost pusă în stare de a începe zidirea de nou a casei parohiale, ținând cont de recerințele timpului înaintat de astăzi. Contractele privitoare la executarea lucrărilor de clădire s'au aprobat, încât pe toamnă îi va fi parohului dată posibilitatea să se mute în zidirea cea nouă, care o să servească de casă parohială. Cuvine-se deplină laudă acelorora, cari în ori ce chip au contribuit, ca să se poată ridica acest edificiu.

Spor de 50 la sută. Prin noua lege a învățământului primar și normal se prevede un spor de 50 la sută la leafă, pentru învățătorii cari merg în județele din ținuturile alipite unde sânt mulți străini. În urma votării acestei legi au plecat din vechiul regat o mulțime de învățători, cărora li se dă acest spor prevăzut de lege. În afară de aceștia sânt învățători, cari fac slujbă de dascăli în acele județe cu o vechime de 2, 3 și 4 ani, și cari dela început au cerut să meargă ca dascăli în aceste județe. Acestora însă, fiindcă au mers înainte de votarea legii de mai sus, nu li se dă sporul de 50 la sută. Ei au facut în mai multe rânduri plângere către minister să li se dea și lor acel spor de 50 la sută. Ministerul luând în cercetare cererile ace-

stor învățători, a hotărât să li se dea și acestora sporul de 50 la sută odată cu începerea anului școlar viitor.

Datoriile de război. Statele europene dau toresc Americii următoarele sume în dolari: Franța 4 miliarde; 137 milioane; Italia 2 miliarde 97 milioane; Belgia 472 milioane; Polonia 178 milioane; Cehoslovacia 115 milioane; Iugoslavia 47 milioane; România 45 milioane; Estonia și Grecia câte 17 milioane. — America cere acum, după știri din Paris, rambursarea datoriilor de război.

Ministerul de Finanțe, prin circulara Nr. 142428/1925, adresată tuturor administrațiilor financiare din Ardeal și Banat, recunoaște îndreptățirea bisericilor de a-și putea încasa dările eiectate asupra credincioșilor pentru scopuri bisericesti și școlare, inclusiv pe cele din anul 1925, cu ajutorul organelor de stat și pe calea execuției.

Conferirea marilor premii naționale. Comisiunea pentru acordarea celor 3 premii naționale de câte 100,000 Lei, întemeiate de dl. ministru Al. Lapedatu au fost distribuite pe cum urmează: Premiul pentru proză s'a dat dlui *I. Brătescu-Voinesti*; cel pentru poezie dlui *Mihail Codreanu*, iar premiul (nou înființat) pentru critică și istorie literară a răsplătit străduințele neobosite în această direcție ale dlui *Gh. Bogdan-Duică*. Din comisia, prezidată de d. ministru al artelor, au făcut parte dd. M. Sadoveanu, O. Goga, I. Bianu și Corneliu Moldovan.

Mulțumită publică. Evlavioasa creștină, d-na Maria Popoviciu, mama preotului nostru Coriolan, a binevoit a dona pe seama sf. noastre biserici 3 perdele pentru ușile altarului, frumos lucrate de țărancele noastre din comună și țesute cu motive românești, în preț de 3500 Lei.

În numele întregii comune bisericesti mă văd îndemnat să aduc mulțumiri d-nei M. Popoviçi pentru această faptă frumoasă, care să servească de îndemn și altor creștini.

Jebel, la 3. Iunie 1925, Grigorie Paliciu, învățător, membru al comitetului paroh.

Bibliografie.

Au apărut:

„*Biserica ortodoxă Română*“, revista Sf. Sinod. Anul 43, Seria II, nr. 5 (550), Maiu 1925. București. Abonament anual: 100 Lei.

„*Luminătorul*“, revista bisericii din Basarabia. Anul. LVIII, nr. 11 (1 Iunie 1925). Chișinău Abonamentul?

„*Cronica Romanului*“, revista clerului eparhial din dieceza Romanului. Anul II, nr. 5 (Mai 1925.) Roman. Abonamentul 100 Lei.

„*Școala Bănățeană*“, organul „Asociației învățătorilor bănățeni“. Anul IV, nr. 3-4 (Februarie 1925). Caransebeș. Abonamentul anual: 150 Lei.

„*Ramuri — Drum drept*“, revistă literară sub direcția dlui prof. N. Iorga. Anul XIX, nr. 3—4 (Martie și Aprilie 1925). Craiova. Prețul (număr dublu): 20 L.

„*Cosinzeana*“, revistă ilustrată. Anul IX, nr. 10 (30 Maiu 1925). Cluj. Prețul: 10 Lei.

„*R. Căndea: Mitropolitul Vladimir Repta*. Editura „Glasul Bucovinei“ din Cernăuți. Prețul: ?

CONCURS.

Pentru îndeplinirea postului de preot din parohia de cl. III. din *Forotic*, devenit vacant prin moartea preotului Martin Ciulin, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumente:

1. Uua sesiune parohială constatătoare din 45 jug.
2. Un intravilan de 1200 st. □.
3. Una și jumătate (1 $\frac{1}{2}$) litră de pământ pentru vie.
4. Venitele stolare uzitate.

Alesul va trebui singur să se îngrijească de locuință, nefiind casă parohială; și tot odată va trebui să supoarte dările după pământul ce-l folosește.

Recuzenții își vor înainta cererile de concurs. P. On. Oficiu protopresbiteral în Oravița, adresate Comitetului parohial din Forotic, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în sf. biserică, spre a-și arăta dexteritatea în cântare și oratorie, dar numai cu prealabila încunoștințare a P. On. Domn protopresbiter și nici decum în ziua de alegere.

Forotic, din ședința Comitetului parohial ținută la 22 Martie 1925.

Gheorghe Popovici m. p. **Pavel Frențiu** m. p.
președ. Com. paroh. notar Com. paroh.

În conțelegere cu mine: Virgil Musta m. p., protopresbiter.

Nr. 1382. B. ex. 1925.

Acest concurs se publică cu adausul, că în baza aliniatului ultim din §. 29 al Regulamentului pentru parohii și în baza decisului consistorial data 3 Martie și respective 12 Aprilie 1914 Nr. 3053 B., ridicat și la valoare de concluz sinodal eparhial cu concluzul Nr. protoc. 33 ex. 1914 se anunță obligamentul credincioșilor de a presta și birul parohial, care este o parte legală a dotațiunii preotești.

Caransebeș, din șed. cons. ținută la 7. Apr. 1925.

Episcopul diecezan:

Dr. Iosif Tr. Badescu m. p.

Publicațiune de licitație.

Se publică licitațiune pentru învălirea acoperișului cu „Eternit“ de la biserica ort. română din comuna Obad (Jud. Timiș.)

Ofertele trebuiesc înaintate la oficiul parohial din Obad până la 21 Iunie 1925, ora 11 amezzi, când va fi și licitația.

Ofertele cari nu sunt în regulă și sosite chiar prin poștă, mai târziu, nu vor fi luate în considerare. Ofer-tantul trebuie să fie cetățean român și să aibe îndreptă-țirea de a executa asemenea lucrări, în conformitate cu legea industrială.

La ofertă se va anexa și vadiul de 6% în nume-rar, ori în hârtii de valoare.

Planurile, caetul de sarcini și condițiunile referi-toare la lucrări se pot vedea la oficiul parohial ort. rom. din Obad în orele oficioase.

Comitetul parohial i-și rezervă dreptul de a încre-dința lucrările aceluia întreprinzător, care-i oferă mai multă garanță.

Vadiul ofertelor neacceptate se va restitui în ter-men de 3 zile, socotit de la deschiderea ofertelor.

Obad, la 24 Aprilie 1925.

Comitetul parohial ort. rom.

Nr. 135 exec. 1925.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul executor al Judecătoriei de ocol din Caransebeș, în senzul §-lui 102 art. de lege LX. din 1881: și în senzul §-lui 19 art. de lege XLI din 1908 prin această publica, că în urma decizului Judecătoriei de ocol din Lugoj de sub Nr. 5062/1923 efectu-ându-se execuțiunea la 3 Maiu 1924 în favorul urmărito-rilor Bäumel Steiner et. comp. reprez. prin avocatul Dr. Ioșif Horváth contra urmăritului pentru suma de 472 Lei — bani capital și acces. mișcătoarele cuprinse și supracuprinse, cari s'au prețuit în 5500 Lei — bani și anume: ~~Diferite mobile etc.~~ se vor vinde prin licitație publică. Deși în urma decizului Nr. 1517/1924 G. a. Judecătoriei de ocol Caransebeș pentru încasarea pre-tenziunii de 472 Lei — bani capital; și spesele de 276 Lei 50 bani, staverite până în prezent, să fixează termi-nul de licitație **pe ziua de 22-lea Iunie 1925 la orele 3 p. m.** în comuna **Caransebeș** la locuința executorului și totu aceea, cari au voe de a cumpăra, sunt invitați cu aceea observare, că mișcătoarele de sus în senzul art. de lege LX. din 1881: §-ul 107, 108 se vor vinde celor cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Intrucât mișcătoarele licitande sau cuprins și supra-cuprins din partea altor creditori și aceștea și-au căști-gat dreptul de acoperire asupra licitației, în senzul §-lui 120 a legii LX din 1881: se va efectui și în favorul acestora.

Caransebeș, la 4 Iunie 1925.

Mihail Guran

exec. jud. reg.

**PROPRIETATEA CONSISTORULUI DIECEZEI
ORT. ROM. A CARANSEBEȘULUI.**

VILA DOBOȘAN din Băile Erculane.

Otel cu bun renume
aproape de centru.
Apeduct, lumină elec-
trică, serviciu prompt
prețuri moderate. Re-
giune romantică de
o frumseță rară. Vila
stă oaspeților la di-
spoziție începând cu
1 Maiu până la sfâr-
șitul lui Octomvrie.
Informațiuni dă:

ADMINISTRAȚIA VILEI DO-
BOȘAN DIN BAILE ERCULANE

Imbrăcați-Vă

numai la croitoria

Bugarin & Schill

Caransebeș, Strada Logojului

Atelier modern

pentru confecționarea
hainelor bărbătești. Confec-
ționează reverenzi pentru domnii
preoți și tot felul de haine civile
după cel mai nou fason.

Serviciu p r o m t și real.

Comandele din afară se execută în
timpul cel mai scurt.